

TALÁLKOZÁSOK

KONFERENCIA A MAGYAR MŰHELYBEN

2016. november 18-19.

Eötvös József Collegium

Szerkesztette:

Ballagó Júlia és Cser Nóra

- 18:20-18:50 **Farkas Flóra:** Tánc a tízes karddal – Képhagyományozódás Paul Wann „*Tractatus de chorea, canconibus, instrumentis musicis*” című prédikációjában
- 18:50-19:20 **Sebestyén Ádám:** A kevelység reprezentációi Bornemisza Péter egykötetes prédikációskönyvében

2016. november 19. – szombat

- 9:00-10:00 **Plenáris előadás – Kulcsár-Szabó Zoltán:** Nyelvkritika és lírai hagyomány Borbély Szilárdnál
- 10:00-10:30 **Az Ájtárások-áthallások** kötet bemutatója – Lengyel Imre Zsolt
- 10:50-13:20 **Elmélet és fordítás – szekcióvezető: Eismann György** 10:50-13:20 **Jelenlét és teatralitás – szekcióvezető: Lengyel Imre Zsolt**
- 10:50-11:20 **Zsupos Norbert:** Az irodalmi szöveg transzcendenciája Gilles Deleuze filozófiájában 10:50-11:20 **Fejes Richárd:** Medialitás és interpretáció kölcsönhatása Danielewski *House of Leaves* című regényében
- 11:20-11:50 **Bakk Ágnes Karolina:** Egyéni élménytervezés és az előadóművészet kapcsolata 11:20-11:50 **Gregor Lilla:** Bodor Ádám (szöveg) világának átjárhatósága
- 11:50-12:20 **Benda Mihály:** Írás és vizualitás Mallarmé *Kockadobás* című versében 11:50-12:20 **Kész Orsolya:** Bródy Sándor testábrázolásai és a modern magyar irodalmi szociográfia kezdetei
- 12:20-12:50 **Barna László:** A prózafordító Szabó Lőrinc 12:20-12:50 **Bíró Árpád Levente:** Az „új Állami Bábszínház a szakmaiság alakuló fórumain
- 12:50-13:20 **Békési Teodóra:** Kosztolányi Itália-élménye(i) 12:50-13:20 **Muntag Vince:** „Egy érdekes, izgató perc! Egy csattanó”: A *Játék a kastélyban* műfajmegjelőlésének nyomában
- 13:20-14:30 **Ebédszünet**
- 14:30-17:00 **Képtér – szekcióvezető: Eismann György** 14:30-17:00 **Modern találkozások – szekcióvezető: Lengyel Imre Zsolt**
- 14:30-15:00 **Fazekas Júlia:** Fizikai és szimbolikus tér összekapcsolódása a reformkori divatlapok sétálóinál 14:30-15:00 **Szemes Botond:** A szellemi, a történeti és az anyagi találkozása

11:20-11:50 Gregor Lilla (ELTE)

Bodor Ádám (szöveg)világának átférhatósága

Bodor Ádám munkásságával kapcsolatban alapvető kérdés szövegeinek műfaji hovatartozása. A *Sinistra körzet* alcíme (*Egy regény fejezetei*) és a novellák folyamatos, szerző általi újrendezése mellett a probléma átgondolását követeli a bodori szöveggörpusz egységes hangulata, hiszen ez teremti meg a szövegek és az azokban megjelenített terek átférhatóságát. (A hangulatot az elbeszél világ részeként megrajzolt jelentéshatások összességékként értem.)

A beféradás jellemzője az esztétikai élmény objektumaiból fakadó jelenléthatások és a jelentéshatások között ingázás; ez azért szükségsszerű, mert a beféradó nem képes egyszerre valaminek a jelentését megérteni és a jelenlétét magába engedni (H. U. Gumbrecht, *Hangulatokat olvasni*). Ilyen módon Bodor Ádám szövegei esetén, ahol a jelentés gyakran nehezen megférgrádható, a cselekményvezetés sokszor ellentmond a logikának, fokozott erővel léphet fel a szövegek hangulati komponense.

De mi hozza létre ezt a szöveghatárokat elbizonytalanító és a jelentéssel versengő hangulatot a bodori világban? Többek között az elbeszélések mitikus vagy mesei kódolása, fikatív és valós egymásba játsása, a normális és abnormalis általános elkülöníthetelensége alakítja ki a szövegek közötti hídakat, alagutakat, akár egymást átfedő mezőket. Ilyen átférhétések lehetnek a különböző novellákban újra és újra felbukkanó szereplők (pl. Bundás Rekk), helyek (pl. Olajprés utca) és helyzetek (pl. a *Kivágot filmkocka* és *A borbély főszereplőjének megtörpanása*). De a szövegek hangulati egyezése a megjelenített kultúrák közötti átférást is biztosítja: ugyanazok a viszonyrendszernek érvényesülnek mindenütt, játszódjon a történet Dél-Amerikában (*A testörparancsnok magánya*) vagy Kelet-Európában (*Sinistra körzet*), egy hotelben (*Sofőrünk egy rosszabb napja*) vagy a szinte érintetlen természetben (*B. R. megdicsőülése*).

Bodor novelláit tekintve a szövegvilág átférhatósága mellett a tematikusan megjelenő „világok” (országok és kultúrák) között is hasonló egymásba fonódás látható. Sinistra körzet az országhatár mentén fekszik, ez a vonal ugyanakkor mint kulturális határzóna is funkcionál. Ebből eredhet a területen élők változékony és sokszor zavaros nyelvhasználat, és innen magyarázhatók a furcsa, nyelvileg sehova sem tartozó nevek. Az a néhány szereplő pedig, aki a körzet zártságára ellenére viszonylag szabadon mozog Sinistra határain keresztül, a világok – kultúrák, viszonyítási rendszerek és működésmódok – közötti átférás szimbolikus figurájaként értelmeződik.

11:50-12:20 Kész Orsolya (BTE)

Bródy Sándor testábrázolásai és a modern magyar irodalmi szociográfia kezdetei

A 19. század végi és 20. század eleji magyar sajtós, orvosi és rendészeti szövegekben a testről (a testtel való (ön)rendelkezés, a test megfigyelése, kordában tartása stb.) szóló diskurzus egyre jobban felerősödik. Az ezt szabályozó intézményrendszerek ezzel együtt megképezik azokat a nyelvi struktúrákat és diskurzív tereket, amelyeken keresztül erről beszélni lehet. A testnek és a szexualitásnak egész megfigyelési mátrixa alakul ki, melynek összehangolt alakzatai a szexuális magatartásformák, meghatározottságok és következmények elemzése érdekében egyre hatékonyabban kezdenek el működni. Elemzéseimben elsősorban arra vagyok kíváncsi, hogy a konvencionálizált, toposzokra épülő, társadalmilag és főleg hatalmilag előírt test (re)prezentációkkal szemben hogyan teremődik meg az irodalomban, jelen esetben a Bródy-novellisztikában, mégis egyfajta szubverzív tér, a marginalizált és kirekesztő diskurzusok övezte testekkel kapcsolatos normává szilárdult sémákkal szembeni ellenállás tere.